Leo Fall „Lõbus talupoeg“ 1909

Teater.

„Lõbus talupoeg“, Victor Léon'i ja Leo Fall'i 3-waatusline operett, mis üleeila õhtul „Estonias“ esimest korda Eesti keeles ette kanti, leidis, nagu juba eila tähendatud, ülielawat ja sooja wastuwõtmist: saal oli pealtwaatajaid pilgeni täis, kes ettekannet pea sügawalt liigutatud meeleolul, pea kormiliste kiiduawalduste saatel wastu wõtsiwad, seda mööda kas näitelawal sügaw-tundelist wõi sütitaw-koomilist etteasteid pakuti. Ja peab tunnistama, et „Lõbus talupoeg“ seesugusid meeleolu-waheldusliku piltisid — kuigi wahel ülearu wärwikult, nagu seda operetilaad enesega juba kaasa toob — õige õnnelikult kombineeritud segus ja järjekindlalt arenewal tegewustikulaigul pakub; tegewustiku elustuseks aitab pealegi tekstilise sisuga organilisesse ühendusesse liitunud kergepäraline, oma motiiwide poolest meile tihti otsekui omaselt tunduw muusika, suurelt jaolt õige mõjutõstwalt, wahetewahel isegi wäga heade, ilmarguselt wäljatöötatud lauluosade läbi rohkel määral kaasa; wiimaste osade seast oleks iseäranis nimetada: I waatuses Stefani ja Annamirli duett „Jah, kallis Annike, pea seda näed“, teises waatuses Vincenzi ja Annamirli duett „Lahkun homme hommikul“, Heinerle ja Liisi lihtne, kuid meeldiw duett „Ema, osta mulle mängukannt“, Lindobereri, Matteuse ning Annamirli terzett „Meid oli kolm“ ja lõpuwaatuses nendesamade osaliste mõjukas sülamarsi-terzett „Kui ka talumats on juba üsna wana“. Et eelnim. lauluosad hea osatäitmise tagajärjel tõeste rohket sütitawust suudawad äratada, see tõenes suurelt jaolt ka üleeilasel etendusel, kus wiimaseid kolme toodet tormiliste nõuete peale kordama pidati, kuna algulnimetatud duettisid mitte küllalt täies wäärtuses mõjuwusele ei jaksatud wiia.

Tegelaste hulk on kõnesolewas näidendis õige rohke; seepärast on kirju wahelduse walmistamiseks teksti-autori poolt awar wõimalus pakutud. Ja peab ütlema, et meie näiteseltskonna liikmed seda antud wõimalust oma osade wäljatöötusel täie hoolega oliwad arendanud, nagu seda muu seas iseäranis eluriktas ning kokkukõlalises ensemblemängus, mille wabaks ilmutamiseks aga hulgalmängijate jaoks näitelawa-ruumi mõnikord (teises waatuses) küllaldaselt ei jätkunud, üleeila kõigiti rahuldatud tundel tähele wõis panna; nii näituseks tuletas hulgawaheline kaklemise-etendus (keskmises waatuses) ülielawalt tõepäralist seda laadi kujutust meelde, kus kakeluse-osaliste terwislise seisukorra pärast otse tõsiselt hirmu hakkad tundma; läbistikku hoolsast kokkuharjutamisest andsiwad ka laulukoorid tunnistust, kuna orkester oma ülesande täitmisel enesele nii mõnelgi korral wääratusi arwesse laskis sattuda.

Üksik-osaliste seast wõistles suurem hulk oma ülesannete täitmisel hea kogumõju awaldamise otstarbeks isekestis õige kiiduwääriliste tagajärgedega. Nii näituseks andsiwad hrd. G. Awesson ja P. Pinna Põhja-Austria loomumõnusate talupoegade Stefan Lindobereri ja Matteus Scheichelroiteri osadele mitmekülgselt hästi kujutatud kehastuse; iseäranis kohase loomukuju oli esimene tabada osanud. Wististe wõiks aga esimeses waatuses Scheichelroiteri harmonikasaateline lauluosa edaspidistel puhkudel paremamõjuliseks muutuda, kui harmonika-akkordid lauldawa wiisiga kokkukõlasse püütaks seada. — Üleüldiselt paistis rõõmustaw nähtus silma, et mitmedki üksiktegelased oma etteastetel seekord paremat pakkusiwad kui kunagi enne. Nii seisis neiu L. Saks, kes II ja III waatuses Annamirli kujutas, peale laululiste toodete tarbekohase täitmise nimelt ka m ä n g u l i s e elawuse ning liikuwuse poolest täieste nõuete kõrgusel, kuna aga I waatuse Annamirl neiu A. Luhaäre kujutusel küll weel kõigiti kahwatupäraliseks jäi. Ka ei ole me noore näitetegelase juures, kes wäikse Heinerle osa etendas, ennemalt kunagi weel m ä n g u tähele wõinud panna, mis end tema etteastel seekord ettekande sisuga nii heas kokkukõlas ilmutas. Wiimase mõjukaks kaaslaseks oli neiu A. Weltmann — Liisi osas. Teiste osaliste seast pakkusiwad weel hrd. W. Hanson (Tops), A. Trilljärw (wana talumees Endletzhofer) ja von Grunowitz (hr. E. Kurnim), pr. B. Kuusmann ja iseäranis hr. Th. Altermann — husarileitnandi osas) õige õnnelikult tabatud tüüpilaadi ja sellega kokkukõlas seiswat mängu; kuna Friederike osa neiu H. Hellas'e käes wähem õnnekalt korda läks. Stefan Scheichelroiteri osa, mis tükist ühendawa peaosana läbi käib ja tegelasele tähtsad ülesanded niihästi laulus kui ka mängus täita annab, jäi hr. Blaubriki kujutusel nõrgaks, iseäranis mängu poolest ja ei aidanud siis ettekande mõjuwuseks omalt poolt mitte tarwiliselt kaasa. Nisama ei suutnud ka Vincenzi kujutaw hr. A. Michelson oma laulu-ettekandeid sisunõudelisele mõjule wiia.

Üleüldise kogumõju poolest, mis „Lõbusa talupoja“ esimesel ettekandel „Estonias“ nähtawale tuli, paremine ilmsiks tuli kui kohaliku Saksa näiteseltskonna ettekandel, tuleb seda toodet igatahes üheks „Estonia“ kõige hoolikamalt kätteõpitud ja wõitwamõjulisemaks kergelaadiliseks toodeks nimetada, mida suurem jagu meie teatripublikumi küll mitmed korrad rahuldusetundel waatamas käib. Homme tuleb see toode teist korda ettekandele. Püütagu siis aegsamine pääsetähtede lunastamise eest hoolitseda. W.

Päätuse ja kaubandus

„Päevaleht“ № 261, reedel, 13. novembril 1909